

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Кафедра міжнародного права

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор
2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«УКРАЇНА ЯК СУБ'ЄКТ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА»

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський рівень)
Ступінь вищої освіти – бакалавр
Галузь знань – 29 «Міжнародні відносини»
Спеціальність – 293 «Міжнародне право»
Освітня програма – «Міжнародне право»
Факультет міжнародних відносин

2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Україна як суб'єкт міжнародного права» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань – 29 «Міжнародні відносини», спеціальності – 293 «Міжнародне право» факультету міжнародних відносин. Львівський національний університет імені Івана Франка. Львів, 2023. с.

Розробники:

Земан Ігор Васильович, к. ю. н, доцент кафедри міжнародного права

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародного права

Протокол № 1 від “29” серпня 2023 р.

Завідувач кафедрою міжнародного права

_____ (Репецький В. М.)
“29” серпня 2023 р.

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Україна як суб'єкт міжнародного права» розроблена відповідно до освітньої програми «Міжнародне право» підготовки бакалаврів спеціальністю – 293 «Міжнародне право» галузі знань – 29 «Міжнародні відносини».

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 29 міжнародні відносини <hr/> (шифр, назва)	Вибіркова	
Модулів – 1	Напрямок 293 <hr/> (шифр, назва)	<i>Рік підготовки:</i>	
Змістових модулів – 1	Спеціальність (професійне спрямування) Міжнародне право	другий	-й
Курсова робота		<i>Семестр</i>	
Загальна кількість годин - 120		3-й	-й
		<i>Лекції</i>	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4,5	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	32 год.	год.
		<i>Семінарські заняття</i>	
		16 год.	год.
		<i>Лабораторні</i>	
		год.	год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		72 год.	год.
Вид контролю: залік			

2. Мета і завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни – поглиблення знань у студентів про основні елементи та особливості міжнародної правосуб'єктності України протягом історії розвитку держави та на сучасному етапі.

Завдання навчальної дисципліни:

характеристика основних етапів становлення міжнародної правосуб'єктності України;
дослідити правовий статус України на початку 90-их рр. ХХ ст.;

визначити міжнародно-правові засади забезпечення правосуб'єктності України після здобуття незалежності;

визначити основні аспекти участі України в міжнародних організаціях;
проаналізувати особливості реалізації правосуб'єктності України шляхом участі у міжнародних судах;

дослідити вплив науки міжнародного права в Україні на формування концептуальних засад правосуб'єктності держави.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу;

ЗК 2. Знання і розуміння предметної сфери та розуміння професійної діяльності;

ЗК 10. Здатність реалізовувати свої права та обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його постійного розвитку, дотримуватися принципу верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;

ЗК 11. Здатність цінувати та поважати різноманітність і мультикультурність;

ЗК 13. Здатність зберігати і примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку міжнародного права, його місця у загальній системі знань про природу і суспільство.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

ФК 2. Знати і розуміти динаміку становлення і розвитку міжнародних інститутів, еволюцію підходів до формування та здійснення зовнішньої політики, принципи організації системи зовнішніх зносин та функціонування інститутів зовнішньої політики.

ФК 3. Здатність відстоювати національні інтереси власної держави за допомогою міжнародно-правових інструментів;

ФК 4. Вміти здійснювати юридичний аналіз та надавати юридичну кваліфікацію подій міжнародного життя на основі міжнародно-правових норм.

ФК 5. Здатність застосовувати знання засад та змісту основних галузей та інститутів міжнародного публічного права, права ЄС та національного права.

ФК 11. Знати і розуміти реальне співвідношення та взаємодії міжнародного права, зовнішньої політики та дипломатії, а також міжнародного та національного права.

ФК 13. Здатність адаптувати та використовувати міжнародно-правові норми та принципи у національній правовій системі;

ФК 16. Уміння розробляти юридичну позицію в інтересах клієнта, а також контраргументи проти позиції опонентів; проводити дискусію з міжнародно-правових та загально-юридичних питань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти **повинні знати:**

- критерії класифікації та характерні особливості основних етапів становлення міжнародної правосуб'єктності України;
- характерні особливості правового статусу України на початку 90-их рр. XX ст.;
- правові засади та практичні особливості представництва та участі України в міжнародних організаціях;
- основні справи перед міжнародними судами в яких Україна відстоює порушення власних прав
- приклади взаємодії міжнародного права, зовнішньої політики та дипломатії на сучасному етапі розвитку України.

У процесі вивчення початкової дисципліни студенти **повинні вміти:**

- аналізувати міжнародні документи;
- відстоювати національні інтереси власної держави за допомогою використання аргументів щодо особливостей становлення правосуб'єктності України;
- дотримуватись основних норм дипломатичного та ділового етикету враховуючи історичні особливості формування таких норм на території України;
- здатність розуміти особливості міжнародно-правових явищ, прогнозувати основні напрямки розвитку міжнародного права на основі здобутих знань історії міжнародного права та його науки.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 2. Проводити збір та аналіз матеріалів з різних джерел;

ПРН 6. Визначати політичні, дипломатичні, суспільні, економічні й інші ризики, пов'язані з заходами міжнародно-правового характеру, взаємодіяти з фахівцями відповідних галузей при обранні засобів мінімізації таких ризиків;

ПРН 18. Виявляти знання та розуміння стосовно міжнародно-правових доктрин, цінностей, принципів функціонування національної та міжнародної правових систем.

Навчальна дисципліна «Україна як суб'єкт міжнародного права» знаходиться в тісному зв'язку з навчальними дисциплінами: «Міжнародне публічне право», «Історія міжнародного права», «Вступ до спеціальності «Міжнародне право»».

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Тема № 1. Інститут міжнародної правосуб'єктності (2 год.)

Проблема суб'єкта в праві. Суб'єкти національного права. Суб'єкти міжнародного права. Зміст терміну міжнародна правосуб'єктність.

Міжнародна правоздатність, міжнародна дієздатність, міжнародна деліктоздатність. Актуальні проблеми інституту міжнародної правосуб'єктності. Основні напрямки реалізації правосуб'єктності України.

Тема № 2. Ключові засади міжнародної правосуб'єктності України (2 год.)

Суверенітет та незалежність, як основи наявності самостійної держави. Принцип суверенної рівності держав, як гарантія недоторканості та територіальної цілісності України. Принцип добросовісності як ключова основа побудови сучасного міжнародного правопорядку. Проблема порушення та нівелювання основоположних засад міжнародного права та потреба імперативізації норм міжнародного права.

Критерії періодизації історичних етапів розвитку України. Загальний огляд основних етапів становлення міжнародної правосуб'єктності України.

Тема № 3. Генеза міжнародної правосуб'єктності України в епоху Середньовіччя та класичного міжнародного права 2 год.)

Основні засади і принципи міжнародного права Середніх віків. Вплив релігії на розвиток міжнародного права. Міжнародно-правове становище Київської Русі у середньовічній Європі. Київська Русь, як суб'єкт середньовічного міжнародного права. Договірне право та право війни Київської Русі. Галицько-Волинська держава як суб'єкт міжнародного права. Основні інститути середньовічного міжнародного права.

Становлення Запорізької Січі як самостійного суб'єкта міжнародно-правових відносин. Полівасалітет – форма міжнародно-правового статусу Війська Запорозького. Національний суверенітет українського народу періоду Козацької держави. Міжнародно-правова діяльність Козацької держави до 1654 р. Обмеження суверенних прав Козацької держави у складі Московського царства і Російської імперії.

**Тема № 4. Особливості міжнародної правосуб'єктності України протягом ХХ ст.
(2 год.)**

Відновлення міжнародної правосуб'єктності України на початку ХХ ст. Правосуб'єктність Української народної республіки . Особливості дипломатії та міжнародно-правових відносин Центральної Ради, Директорії та Гетьманату.

Західноукраїнська Народна Республіка. Боротьба за міжнародне визнання суверенітету. Товариства Ліги Націй. Правовий статус Західноукраїнського товариства Ліги Націй.

Правосуб'єктність України у складі СРСР. Членство УРСР в ООН як вираження міжнародної правосуб'єктності.

**Тема № 5. Становлення та правові засади діяльності дипломатичної служби
України (2 год.)**

Загальна характеристика дипломатичної служби України. Розвиток дипломатичних відносин України, як доказ її правосуб'єктності. Розвиток консульських зносин України, як доказ її правосуб'єктності. Закон України про дипломатичну службу. Інше національне нормативно-правове регулювання дипломатичної служби України. Закордонні дипломатичні установи України.

Тема № 6. Поняття та функції дипломатичного представництва України (2 год.)

Глава дипломатичного представництва. Процедура призначення глави дипломатичного представництва. Класи глав дипломатичних представництв України. Множинна акредитація у практиці дипломатії України. Структура персоналу дипломатичного представництва України.

Правові основи діяльності консульських установ України. Інститут почесних консульств України.

**Тема № 7. Правові засади співробітництва України з міжнародними
організаціями (2 год.)**

Механізм реалізації міжнародної правосуб'єктності держави у відносинах з міжнародними організаціями. Особливості реалізації Україною права на створення міжнародної організації. Основні напрями зовнішньої політики України щодо співпраці з міжнародними організаціями. Проблематика визначення правових підстав членства України в СНД. Криза відносин України та СНД. Розвиток співробітництва України та ГУАМ.

Тема № 8. Міжнародно-правові засади стратегічної співпраці з ООН, НАТО та ЄС (2 год.)

Значення членства в міжнародних організаціях для України. Інтеграція до міжнародних організацій універсального та регіонального характеру. Участь України в ООН. Участь України в спеціалізованих установах ООН. Особливості співпраці України з СОТ. Співробітництво України Радою Європи та іншими регіональними організаціями. Право підтримувати відносини з міжнародною організацією без набуття членства. Співробітництво України з ЄС. Перспективи членства України в НАТО.

Тема № 9. Реалізація міжнародної правосуб'єктності України шляхом участі у МС ООН (2 год.)

Правова природа МС ООН. Юрисдикція МС ООН. Значення рішень МС ООН, як особливих джерел міжнародного права для України. Місце консультативних висновків ООН у процесі мирного вирішення спорів та прогресивного розвитку міжнародного права.

Реалізація міжнародної правосуб'єктності України шляхом участі у Міжнародному Суді ООН.

Справи за участю України в МС ООН. Справи України проти Румунії. Позови України проти Росії.

Тема № 10. Співробітництво України з Міжнародним кримінальним судом та Європейським судом з прав людини (2 год.)

Співробітництво України з Міжнародним кримінальним судом. Загальний огляд юрисдикції МКС. Визнання Україною юрисдикції МКС ad hoc.

Концепція створення Спеціального трибуналу за вчинення злочину агресії Росією.

Приєднання України до Ради Європи та Європейської конвенції з прав людини.

Юрисдикція Європейського суду з прав людини розглядати міждержавні спори. Загальний огляд заяв України проти Росії щодо порушення Конвенції. Справи щодо незаконної анексії Криму та переслідування українських громадян. Справи щодо підтримання сепаратистських та військових формувань та Сході України.

Тема № 11. Реалізація міжнародної правосуб'єктності України шляхом участі у міжнародних арбітражних судах (2 год.)

Історія виникнення міжнародних арбітражів. Поняття та особливості міжнародного арбітражу. Міжнародний арбітраж, як особливий спосіб мирного розв'язання спорів. Міжнародні комерційні арбітражі.

Тема № 12. Реалізація міжнародної правосуб'єктності України шляхом участі у ППТС(2 год.)

Правовий статут Постійної палати третейського судочинства. Компетенція ППТС.

Участь України в ППТС. Правові підстави звернення України до міжнародного арбітражу. Огляд основних справ, що перебувають на розгляді ППТС за участю України.

Тема 13. Вплив науки міжнародного права на утвердження правосуб'єктності України.

Лекційне заняття 1.

Вплив науки на формування національної концепції розвитку держави. Міжнародно-правова оцінка української революції гідності. Наукові концепції обґрунтування гарантій безпеки України. Теоретичні підходи до кваліфікації збройного конфлікту на сході України.

Лекційне заняття 2.

Доктринальне обґрунтування неправомірності анексії Криму. Гуманітарні аспекти військового протистояння на сході України. Теоретичні обґрунтування міжнародно-правової відповідальності Росії за агресію на території України. Втручання Росії від 24 лютого 2022 р. і міжнародно-правова відповідальність за це.

Тема 14. Європейський напрямок реалізації правосуб'єктності України

Лекційне заняття 1.

Становлення співробітництва між Україною та ЄС. Договір про партнерство та співробітництво. Угода про асоціацію, як базовий документ співпраці України з ЄС. Політичні аспекти співпраці Україна-ЄС. Економічні аспекти співпраці Україна-ЄС. Правові аспекти підготовки та реалізації безвізового режиму.

Лекційне заняття 2.

Основні напрямки реформування національного законодавства у зв'язку з євроінтеграцією. Перспективи та наслідки надання Україні статусу держави-кандидата на вступ до ЄС. Ключові напрямки правових реформ. Співпраця та допомога в військово-політичній сфері.

4. Структура навчальної дисципліни

№ п/п	ТЕМА	Кількість годин			
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Разом
Змістовний модуль 1					
1.	Інститут міжнародної правосуб'єктності	2		4	
2.	Ключові засади міжнародної правосуб'єктності України	2	2	5	
3.	Генеza міжнародної правосуб'єктності України в епоху Середньовіччя та класичного міжнародного права	2		4	
4.	Особливості міжнародної правосуб'єктності України протягом ХХ ст.	2	2	5	
5	Становлення та правові засади діяльності дипломатичної служби України	2		4	
6	Поняття та функції дипломатичного представництва України	2	2	5	
7	Правові засади співробітництва України з міжнародними організаціями	2		4	
8	Міжнародно-правові засади стратегічної співпраці України з ООН, НАТО та ЄС	2	2	5	
9	Реалізація міжнародної правосуб'єктності України шляхом участі у МС ООН	2		4	
10	Співробітництво України з Міжнародним кримінальним судом та Європейським судом з прав людини	2	2	5	
11	Реалізація міжнародної правосуб'єктності України шляхом участі у міжнародних арбітражних судах	2		4	
12	Реалізація міжнародної правосуб'єктності України шляхом участі у Постійній палаті третейського судочинства	2	2	5	
13	Вплив науки міжнародного права на утвердження правосуб'єктності України.	4	4	9	
14	Європейський напрямок реалізації правосуб'єктності України	4	4	9	
	Всього за 1 семестр:	32	16	72	120

5. Плани семінарських занять

Тема 1. Інститут міжнародної правосуб'єктності.

1. Суб'єкт права та суб'єкт міжнародного права.
2. Зміст терміну міжнародна правосуб'єктність.
3. Суверенітет та незалежність, як основи наявності самостійної держави.

4. Способи реалізації правосуб'єктності держави.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Наукова література: 13; 19; 31; 37; 43; 44; 46; 48; 49; 53; 57.

Тема 2. Генеза міжнародної правосуб'єктності України.

1. Міжнародна правосуб'єктність Київської Русі.
2. Міжнародно-правовий статус Війська Запорізького.
3. Відновлення міжнародної правосуб'єктності України під час визвольних змагань початку ХХ ст.
4. Правосуб'єктність України у складі СРСР та проголошення незалежності 1991 р.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Наукова література: 1; 2; 4; 19; 20; 21; 36; 38.

Тема 3. Правові основи дипломатичних відносин України

1. Загальна характеристика дипломатичної служби України.
2. Становлення та розвиток дипломатичних відносин України.
3. Правовий режим закордонних дипломатичних установ України.
4. Правові основи діяльності консульських установ України.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 1; 2; 3; 7; 11; 13; 14; 15; 16.

Наукова література: 2; 14; 15; 26; 32; 35; 55.

Тема 4. Правові засади співробітництва України з міжнародними організаціями

1. Механізми співробітництва України з міжнародними організаціями.
2. Особливості реалізації Україною права на створення міжнародної організації.
3. Правові засади членства України в ООН та її спеціалізованих установах.

4. Стратегічна співпраця України з ЄС та НАТО.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 6; 24; 25; 26;

Наукова література: 5; 6; 7; 16; 17; 30; 33; 34; 39; 40; 41; 42; 51; 54.

Тема 5. Реалізація міжнародної правосуб'єктності України шляхом участі у міжнародних судах

1. Правова природа та юрисдикція Міжнародного Суду ООН.
2. Справи за участю України в МС ООН.
3. Правові засади співпраці України з МКС.
4. Справи за участю України в Європейському суді з прав людини.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 4; 10; 11; 27; 28; 29; 30; 31; 32; 33; 34; 35; 36.

Наукова література: 8; 9; 10; 22; 25; 27; 38; 50; 62; 65; 67.

Тема 6. Реалізація міжнародної правосуб'єктності України шляхом участі у міжнародному арбітражі

1. Поняття та особливості міжнародного арбітражу.
2. Правовий статус Постійної палати третейського судочинства.
3. Участь України в ППТС.
4. Позов України проти РФ до Трибуналу ООН з морського права.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 37; 38; 39; 40; 43.

Наукова література: 9; 10; 11; 12; 58; 59; 65.

Тема 7. Вплив науки міжнародного права на утвердження правосуб'єктності України.

1. Вплив науки міжнародного права на формування національної концепції розвитку української держави.
2. Наукові концепції обґрунтування гарантій безпеки України.
3. Доктринальне обґрунтування неправомірності анексії Криму.
4. Теоретичні підходи до кваліфікації збройного конфлікту на сході України.
5. Вплив науки міжнародного права в боротьбі України проти російського вторгнення від 24 лютого 2022 р.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 5; 45; 46; 47; 48; 49.

Наукова література: 18; 24; 25; 52.

Тема 8. Європейський напрямок реалізації правосуб'єктності України

1. Становлення співробітництва між Україною та ЄС.
2. Угода про асоціацію, як базовий документ співпраці України з ЄС.
3. Основні напрямки реформування національного законодавства у зв'язку з євроінтеграцією.
4. Міжнародно-правові наслідки отримання Україною статусу країни кандидата на вступ до Європейського Союзу.

Рекомендована література (див. пун. 11):

Базова (основна) література:

Міжнародно-правові акти та національне законодавство: 25.

Наукова література: 6; 7; 22; 28; 34; 39; 40; 41; 54; 61.

6. Питання для самоконтролю

1. Суб'єкт права та суб'єкт міжнародного права.
2. Зміст терміну міжнародна правосуб'єктність.
3. Суверенітет та незалежність, як основи наявності самостійної держави.
4. Способи реалізації правосуб'єктності держави.
5. Міжнародна правосуб'єктність Київської Русі.
6. Міжнародно-правовий статус Війська Запорізького.

7. Відновлення міжнародної правосуб'єктності України під час визвольних змагань початку ХХ ст.
8. Правосуб'єктність України у складі СРСР та проголошення незалежності 1991 р.
9. Загальна характеристика дипломатичної служби України.
10. Становлення та розвиток дипломатичних відносин України.
11. Правовий режим закордонних дипломатичних установ України.
12. Правові основи діяльності консульських установ України.
13. Механізми співробітництва України з міжнародними організаціями.
14. Особливості реалізації Україною права на створення міжнародної організації.
15. Правові засади членства України в ООН та її спеціалізованих установах.
16. Стратегічна співпраця України з ЄС та НАТО.
17. Правова природа та юрисдикція Міжнародного Суду ООН.
18. Справи за участю України в МС ООН.
19. Правові засади співпраці України з МКС.
20. Справи за участю України в Європейському суді з прав людини.
21. Поняття та особливості міжнародного арбітражу.
22. Правовий статус Постійної палати третейського судочинства.
23. Участь України в ППТС.
24. Позов України проти РФ до Трибуналу ООН з морського права.
25. Вплив науки міжнародного права на формування національної концепції розвитку української держави.
26. Наукові концепції обґрунтування гарантій безпеки України.
27. Доктринальне обґрунтування неправомірності анексії Криму.
28. Теоретичні підходи до кваліфікації збройного конфлікту на сході України.
29. Вплив науки міжнародного права в боротьбі України проти російського вторгнення від 24 лютого 2022 р.
30. Становлення співробітництва між Україною та ЄС.
31. Угода про асоціацію, як базовий документ співпраці України з ЄС.
32. Основні напрямки реформування національного законодавства у зв'язку з євроінтеграцією.
33. Міжнародно-правові наслідки отримання Україною статусу країни кандидата на вступ до Європейського Союзу.

7. Методи навчання

У ході викладання навчальної дисципліни підлягають використанню методи, спрямовані на:

- формування у студентів інтересу до пізнавальної діяльності й відповідальності за навчальну працю;
 - забезпечення мисленнєвої діяльності (індуктивного, дедуктивного, репродуктивного та пошукового характеру);
 - а також методи, пов'язані із контролем за навчальною діяльністю студентів.
- Серед методів навчання, зокрема, підлягають застосуванню наступні: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, спостереження, обговорення, дослідницькі проекти, підготовка та презентація індивідуальної роботи.

8. Методи контролю

Поточний контроль:

- усне опитування; перевірка тестових завдань; перевірка модульних завдань;
- перевірка письмових (індивідуальних, практичних) робіт, конспектів.

Підсумковий контроль: залік

9. Розподіл балів, що присвоюються студенту

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Україна як суб'єкт міжнародного права» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Поточний контроль знань студентів включає: контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на семінарських заняттях із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань. Протягом семестру студенти виконують завдання для самостійної роботи з наданої викладачем тематики з подальшою його презентацією.

При виконанні самостійної роботи студент зобов'язаний дотримуватися правил щодо академічної доброчесності та безпосередньо недопущення плагіату.

При вивченні курсу «Право Ради Європи» студент може набрати максимум 100 балів. Максимальна кількість балів за усі види роботи студента, описані у таблиці.

Контроль семінарських занять	Тестовий контроль	Залік
= 80 балів	= 20 балів	
За одне семінарське заняття студент може отримати максимум 8 балів . Усі бали за семінарські заняття сумуються в кінці вивчення даної навчальної дисципліни	Тести (кожне питання оцінюється в 1 бал) Усі бали за тести сумуються в кінці вивчення даної навчальної дисципліни	Виставляється за результатами поточної успішності впродовж семестру

10. Шкала оцінювання: Університету, національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	Визначення	За національною шкалою	
			Екзаменаційна оцінка, оцінка з диференційованого заліку	Залік
90 – 100	A	Відмінно	Відмінно	
81-89	B	Дуже добре	Добре	

71-80	C	Добре		Зараховано
61-70	D	Задовільно	Задовільно	
51-60	E	Достатньо		
0-50			Незадовільно	Незараховано

90-100 балів (відмінно) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні міжнародно-правових актів, національного законодавства, судової практики, наукової та спеціальної літератури. Виконав усі індивідуальні завдання.

81-89 балів (дуже добре) - виставляється студенту, який дав не цілком повну але правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні предмету. Виконав усі індивідуальні завдання.

71-80 балів (добре) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь, але не на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Однак у підсумку його відповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах. Виконав усі індивідуальні завдання.

61-70 балів (задовільно) - виставляється студенту, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і яка базується тільки на одному із рекомендованих джерел вивчення матеріалу. Виконав не усі індивідуальні завдання.

51-60 балів (достатньо) - виставляється студенту, який не дав вичерпної (достатньої) відповіді на питання контрольних завдань та не може назвати джерела інформації навчальної дисципліни. Виконав не усі індивідуальні завдання.

0-50 балів (незадовільно) - виставляється студентові, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною юридичною літературою з дисципліни. Виконав не усі індивідуальні завдання або взагалі нічого не зробив.

11. Рекомендована література

11.1. Базова (основна) література:

11.1.1. Міжнародно-правові акти та національне законодавство:

1. Віденська конвенція про дипломатичні зносини від 1961 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_048
2. Віденська Конвенція про консульські зносини від 1963 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_047
3. Віденська Конвенція про право міжнародних договорів від 1969 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_118
4. Вказано на необхідність вжити тимчасовий захід у міждержавній справі, відкритій за заявою України проти Росії // Press Release issued by the Registrar of the Court. - ECHR 073 (2014). - 13.03.2014. [Electronic source]. – Available at: <http://hudoc.echr.coe.int/eng-press?i=003-4700499-5705240>
5. Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною і Російською Федерацією [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/643_006

6. Звіт про виконання Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом у 2017 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу:
<https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/pro-vikonannya-ugodi-pro-asotsiatsiyu-mizh-ukrainoyu-ta-evropeyskim-soyuzom-za-2017-rik.pdf>
7. ЗУ «Про дипломатичну службу» від 07.06.2018 [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2449-19>
8. Інформація Міністерства юстиції про стан виконання плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» у 2015 році за квітень [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
https://minjust.gov.ua/section_512
9. Інформація Міністерства юстиції про стан виконання плану заходів з виконання Програми діяльності Кабінету Міністрів України та Стратегії сталого розвитку «Україна-2020» у 2015 році за січень 2016 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
https://minjust.gov.ua/section_512
10. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 04.11.1950 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004
11. Консульський статут України від 2 квітня 1994 року [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/127/94>
12. Меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї від 05.12.1994 [Електронний ресурс]. Режим доступу:
http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/998_158
13. Нота МЗС Республіки Вірменія про встановлення дипломатичних відносин між Україною та Республікою Вірменія від 25.12.1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/840_800/sp:max100
14. Нота про встановлення дипломатичних відносин з Австралією від 26.12.1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/036_006/sp:max100
15. Обмін листами між Президентом України та Президентом Сполучених Штатів Америки від 26.12.1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/840_800/sp:max100
16. Обмін нотами між Урядом України та Урядом Республіки Польща від 03.12.1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/616_018/sp:max100
17. Офіційний сайт МЗС України [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<https://mfa.gov.ua/ua>

18. Положення про дипломатичне представництво України за кордоном від 15.03.2021 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/99/2021#Text>
19. Пріоритети українсько-американського співробітництва (дорожня карта) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/840_132
20. Про особливості державної політики із забезпечення державного суверенітету України на тимчасово окупованих територіях у Донецькій та Луганській областях // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2018, № 10, ст.54
21. Протокол N 11, який передбачає перебудову контрольного механізму, створеного Конвенцією про захист прав і основних свобод людини від 11.05.1994. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_536
22. Протокол про встановлення дипломатичних відносин між Україною та Литовською Республікою від 21.11.1991 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/440_005/sp:max100
23. Справа Грузія проти Росії Заява № 13255/07 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-153716>
24. Статут Організації за демократію та економічний розвиток – ГУАМ Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/886_002
25. Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Міжнародний документ від 27.06.2014 // [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/984_011
26. Угода про створення Співдружності Незалежних Держав від 8 грудня 1991 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/997_077
27. Урядовий уповноважений у справах Європейського суду з прав людини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minjust.gov.ua/m/uryadoviy-upovnovajeni-y-u-spravah-evropeyskogo-sudu-z-prav-lyudini>
28. Щорічний звіт про результати діяльності Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини у 2017 р. людини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minjust.gov.ua/files/general/2018/02/20/20180220171407-57.pdf>
29. Щорічний звіт про результати діяльності Уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини у 2016 р. людини [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minjust.gov.ua/files/general/2017/10/25/20171025143300-81.pdf>
30. Alleged widespread human rights violations in Crimea and eastern Ukraine: communicated. Ukraine v. Russia (IV) – no. 42410/15 // Information Note on the Court’s case-law. – No. 189. – October 2015. – P. 45.

31. Alleged widespread human-rights violations in Crimea and Eastern Ukraine: communicated Ukraine v. Russia – no. 20958/14 and no. 43800/14 // Information Note on the Court’s case-law. – No. 179. - November 2014. – P. 18.
32. Alleged widespread violations of human rights in Crimea and Eastern Ukraine: relinquishments in favour of the Grand Chamber Ukraine v. Russia, 20958/14, Ukraine v. Russia (IV), 42410/15, Ukraine v. Russia (V), 8019/16, Ukraine v. Russia (VI), 70856/16 [Section I] // Information Note on the Court’s case-law. – No. 218. – May 2018. – P. 13.
33. European Court of Human Rights extends time allowed for Russia’s observations on admissibility of cases concerning Crimea and Eastern Ukraine // Press Release issued by the Registrar of the Court. – ECHR 122 (2015). - 13.04.2015. [Electronic resource]. – Available at: <http://hudoc.echr.coe.int/eng-press?i=003-5060610-6225576>
34. Grand Chamber to examine four complaints by Ukraine against Russia over Crimea and Eastern Ukraine // Press Release issued by the Registrar of the Court. –ECHR 173 (2018). - 09.05.2018. [Electronic resource]. – Available at: <http://hudoc.echr.coe.int/eng-press?i=003-6081540-7832894>
35. New inter-State application brought by Georgia against Russia // Press Release issued by the Registrar of the Court. – ECHR 287 (2018). – 31.08.2018. [Electronic resource]. – Available at: <http://hudoc.echr.coe.int/eng-press?i=003-6176209-8005403>
36. New inter-State application brought by Ukraine against Russia // Press Release issued by the Registrar of the Court. – ECHR 277 (2018). - 27.08.2018. [Electronic resource]. – Available at: <http://hudoc.echr.coe.int/eng-press?i=003-6172867-7998333>
37. Permanent Court of Arbitration Optional Rules for Arbitrating Disputes between Two Parties of Which Only One Is a State [Electronic source]. –Available at: <https://pca-cpa.org/wp-content/uploads/sites/175/2016/01/Optional-Rules-for-Arbitrating-Disputes-between-Two-Parties-of-Which-Only-One-is-a-State-1993.pdf>
38. Permanent Court of Arbitration Optional Rules for Arbitration between International Organizations and Private Parties [Electronic source]. –Available at: <https://pca-cpa.org/wp-content/uploads/sites/175/2016/01/Optional-Rules-for-Arbitration-Between-International-Organizations-and-Private-Parties-1996.pdf>
39. Permanent Court of Arbitration Optional Rules for Arbitration of Disputes Relating to Natural Resources and the Environment [Electronic source]. –Available at: https://pca-cpa.org/wp-content/uploads/sites/175/2016/01/Optional-Rules-for-Arbitration-of-Disputes-Relating-to-the-Environment-and_or-Natural-Resources.pdf
40. Permanent Court of Arbitration Optional Rules for Arbitration of Disputes Relating to Outer Space Activities [Electronic source]. –Available at: <https://pca-cpa.org/wp->

[content/uploads/sites/175/2016/01/Permanent-Court-of-Arbitration-Optional-Rules-for-Arbitration-of-Disputes-Relating-to-Outter-Space-Activities.pdf](https://www.echr.coe.int/Content/Uploads/sites/175/2016/01/Permanent-Court-of-Arbitration-Optional-Rules-for-Arbitration-of-Disputes-Relating-to-Outter-Space-Activities.pdf)

41. The Court in Brief // Council of Europe [Electronic source]. – Available at: https://www.echr.coe.int/Documents/Court_in_brief_ENG.pdf

42. The Greek Case (Application no. 3321/67 – Denmark v. Greece; Application no.3322/67 – Norway v. Greece; Application no.3323/67 – Sweden v. Greece; Application no.3344/67 – Netherlands v. Greece. [Electronic source]. – Available at: <https://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/pdf/?library=ECHR&id=001-73020&filename=001-73020.pdf>

43. Ukraine v. Russia. CASE CONCERNING THE DETENTION OF THREE UKRAINIAN NAVAL VESSELS (List of Cases No. 26). INTERNATIONAL TRIBUNAL FOR THE LAW OF THE SEA. YEAR 2019. 25 May 2019. [Electronic source]. – Available at: https://www.itlos.org/fileadmin/itlos/documents/cases/case_no_26/C26_Order_25.05.pdf

44. Ukraine v. Russia. Third section decision Application no. 49537/14. - 24 September 2015. [Electronic resource]. – Available at: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-157568>

45. Furtherance of remedy and reparation for aggression against Ukraine : draft resolution [Electronic resource]. – Available at: <https://digitallibrary.un.org/record/3993657?ln=en>

46. Resolution adopted by the General Assembly on 2 March 2022. ES-11/1. Aggression against Ukraine. [Electronic resource]. – Available at: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N22/293/36/PDF/N2229336.pdf?OpenElement>

47. Resolution adopted by the General Assembly on 12 October 2022. ES-11/4. Territorial integrity of Ukraine: defending the principles of the Charter of the United Nations. [Electronic resource]. – Available at: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/UNDOC/GEN/N22/630/66/PDF/N2263066.pdf?OpenElement>

48. European Parliament resolution of 23 November 2022 on recognising the Russian Federation as a state sponsor of terrorism (2022/2896(RSP)). [Electronic resource]. – Available at: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/PDF/?uri=CELEX:52022IP0405>

49. Further escalation in the Russian Federation's aggression against Ukraine. Resolution 2463 (2022). [Electronic resource]. – Available at: <https://pace.coe.int/en/files/31390#trace-3>

1.1.2. Наукова література:

1. Бойко О.Д. Формування території української незалежної держави в часи української революції (1917-1921). К., 2007.
2. Буткевич В.Г. Міжнародне право. Основи теорії: підручник / В.Г. Буткевич, В.В. Мицик, О.В. Задорожній; за ред. В. Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2002. 608 с.
3. Буткевич О. В. Міжнародне право Стародавнього Світу – Київ, 2004 . – 864с.

4. Буткевич О. В. Історія міжнародного права. – К., 2013. - 416 с.
5. Васильєва - Чекаленко Л. Україна в міжнародних відносинах (1944—1996 рр.): Навч. посіб. — К.: Освіта, 1998.
6. Головка-Гавришева О. Угода про Асоціацію між Україною та ЄС і правова система України. Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. 2014. Випуск 36. Частина 2.
7. Городиський І. Правові засади співробітництва між Україною та Європейським Союзом відповідно до Угоди про асоціацію. Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. 2014. Випуск 36. Частина 2.
8. Гринчак В.А. Дипломатичні засоби врегулювання міжнародних суперечностей (міжнародно-правові аспекти): монографія./ В.А.Гринчак. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2012. С.14.
9. Гринчак В.А. Мирні засоби врегулювання міжнародних спорів: підручник. Львів, ЛНУ імені Івана Франка, 2016. С. 196.
10. Гринчак І. Зміст міжнародних зобов'язань, які виникають у процесі мирного врегулювання спорів за участю третейського правосуддя. Науковий вісник Ужгородського університету. 2018. Випуск 49. Том 2. С. 185-188.
11. Гринчак І. Основні етапи формування третейського правосуддя у міжнародному праві: загальна характеристика. Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. 2016. Випуск 39. С. 128-134.
12. Гринчак І. Правовий аналіз причин кризи третейського правосуддя у міжнародному публічному праві. Науковий вісник Херсонського державного університету. 2018. Випуск 2. Том. 2. С. 160-163.
13. Гудима Д. Чи може померла людини бути суб'єктом права. Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: мат. 16 рег. Конференції 8-9 лют. 2010 р. Львів, 2010. С.13-16.
14. Гулієв А. Д. Право зовнішніх зносин: Підручник. К., НАУ, 2012.
15. Гуменюк Б.І. Основи дипломатичної та консульської служби: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. К., 2004. 247 с.
16. Європейська інтеграція України: внутрішні чинники і зовнішні вплив (Аналітична доповідь Центру Разумкова). Національна безпека і оборона. 2013. № 4–5. С. 2–54.
17. Забара І.М. Правові аспекти співробітництва України з Європейським Союзом у розвитку інформаційного суспільства. Журнал європейського і порівняльного права. Вип.3. 2016. С. 28-42.

18. Задорожній О. В. Анексія Криму – міжнародний злочин : монографія. К. : К.І.С., 2015. 576 с.
19. Задорожній О. В. Генеза міжнародної правосуб'єктності України. К. : К.І.С., 2014. 688 с.
20. Задорожній О. В. Міжнародне право в міждержавних відносинах України і Російської Федерації 1991–2014: монографія. К. : К.І.С., 2014. 960 с.
21. Залізник М. Російська Україна і її відродженє. Львів, 1910. 72 с.
22. Земан І. Компетенція Європейського Союзу укладати угоди про асоціацію та міжнародні договори. Наука міжнародного права на рубежі століть. Тенденції розвитку та трансформації : спеціальне видання наукових статей / за наук. ред. проф. В.М. Репецького. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2016. – С. 180-186.
23. Земан І. Правові засади транскордонного співробітництва України. Транскордонна безпека : політико-правовий, соціально-економічний, гуманітарний та екологічний вимір. Збірник матеріалів Міжнародної науково-практичної конференції, Львів, 21 квітня 2017 року / Упорядники: М.З. Мальський, О.С. Кучик, Р.В. Вовк. – Львів: Факультет міжнародних відносин, 2017. – С. 38-41.
24. Земан І. Російсько-український конфлікт, як виклик сучасній системі безпеки. Україна в умовах трансформації міжнародної системи безпеки. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. (Львів, 19 травня 2016 р.) / Упор. Мальський М.З., Кучик О.С., Вовк Р.В. – Львів: факультет міжнародних відносин ЛНУ ім. І. Франка, 2016. – С. 104-107.
25. Земан І. Чи може справа «Нікарагуа проти США» послужити основою позову України проти Росії до Міжнародного Суду ООН? Конфлікти на пострадянському просторі: глобальний та локальний виміри. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. – Львів, 13 грудня 2016 р. / Упорядники: М. Мальський, Р. Вовк, О. Кучик. – Львів: Факультет міжнародних відносин ЛНУ ім. І. Франка, 2016. – С. 21-24.
26. Зленко А. Дипломатія і політика України в процесі динамічних геополітичних змін. Х.: Фоліо, 2003. 559 с.
27. Караман І. Рішення Міжнародного суду ООН у справі про делімітацію Чорного моря. Право України. № 3–4. 2012. С. 242–250.
28. Карський К. Угода про асоціацію між Європейським Союзом та Україною з 2014 р.: вступні уваги. Вісник Академії адвокатури України. 2015. №3. С. 15-22.
29. Кужняк Б., Земан І. Внутрішньо переміщені особи, як проблема національного та міжнародного права. Україна в умовах трансформації міжнародної системи безпеки. Матеріали міжнародної науково-практичної конференції. (Львів, 23-24 травня 2017 р.) /

Упорядники: Мальський М.З., Кучик О.С., Вовк Р.В. – Львів: Факультет міжнародних відносин ЛНУ ім. І. Франка, 2017. – С. 63 – 66.

30. Кулеба Д. І. Участь України в міжнародних організаціях. Правова теорія і практика : моногр.; за наук. ред. О. В. Задорожнього; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, Ін-т міжнар. відносин. К. : Вид. дім “Промені”, 2007. – 304 с

31. Кулеба Д. Міжнародна правосуб’єктність: теорія і її перспективи. Альманах міжнародного права. 2009. 2. Р. 70–83.

32. Ляшенко Т.М. Правовий статус дипломатичних представництв: монографія. К., 2008. 190 с.

33. Макар Ю. І. Україна в міжнародних організаціях : навч. посібник / Ю. І. Макар, Б. П. Гдичинський, В. Ю. Макар, С. Д. Попик, Н. Ю. Ротар ; за ред. Ю. І. Макара. Чернівці : Прут, 2009. 880 с.

34. Малик Я. Угода про асоціацію Україна-ЄС, як шлях реформування Українського суспільства. Науковий вісник «Демократичне врядування». 2013. Вип. 11. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://lvivacademy.com/vidavnitstvo_1/visnik11/fail/Malyk.pdf

35. Мальський М. Зовнішня політика: основи теорії / М.З.Мальський, М.М. Мацях. Львів, 2017. – 144 с.

36. Мальський М., Земан І. Львівська школа дипломатії (Дипломатичні Студії у Львівському університеті). Львів, 2020. 122 с.

37. Мережко О. Проблема правосуб’єктності України. Юридичний журнал. 2009. №4(82). С.85-89.

38. Міжнародне публічне право: Підручник. 2-ге вид. / за ред. В.М. Репецького. К., 2012. - 437 с.

39. Муравйов В. Способи імплементації Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. 2014. Випуск 36. Частина 2.

40. Петров Р. Транспозиція "acquis" ЄС у правову систему України в Угоді між Україною та ЄС про асоціацію. Наукові записки НаУКМА. Юридичні науки. - 2015. - Т. 168. - С. 81-85.

41. Петров Р. Угоди про асоціацію між ЄС і Україною, Молдовою та Грузією: правові і конституційні виклики імплементації. Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. 2014. Випуск 36. Частина 2.

42. Піляєв І.С. Рада Європи в сучасному євроінтеграційному процесі. К.: Вид. Дім «Юридична книга», 2003. – 436 с.

43. Преображенська В.В. УРСР – рівноправна сторона в міжнародних договорах та конвенціях. Вісник львівського університету. Сер. Юрид. 1965. С. 73.

44. Преображенська В.В. УРСР – рівноправний суб'єкт міжнародного права. Львів, 1973.
45. Репецький В.М. Дипломатичне і консульське право: Підручник. 2-е вид., перероб. і доп. К., 2006. 372 с.
46. Савчук К. Еволюція інституту міжнародно-правового визнання держав у сучасних умовах. Юридичний журнал. 2009. №1. С. 50-58.
47. Савчук К., Мельничук О. Міжнародний Суд ООН, як засіб мирного розв'язання міжнародних спорів у міжнародному праві. Часопис Київського університету права. 2013. – №4. С. 341-347.
48. Січевлюк В.А. Категоріально-понятійне пізнання теорією права змінної природи явища правової суб'єктності. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. – 2018. - №3. – С. 40-46.
49. Тарасов О. Суб'єкт міжнародного права : проблеми сучасної теорії. Харків, 2014. 512 с.
50. Тимченко Л., Кононенко В. Проблеми делімітації морських просторів України. Міжнародне право. Науково-практичний фаховий журнал. № 1. 2012. С. 234–250.
51. Україна на міжнародній арені: Збірник документів і матеріалів (1991 —1997): У 2-х кн. К., 1998. Кн. 1. 546 с.
52. Українська Революція гідності, агресія РФ і міжнародне право / О.В. Задорожній (ред). К. : К.І.С., 2014. 1016 с.
53. Цимбрівський Т. Інститут визнання у сучасних міжнародно-правових відносинах. Публічне право 2012. - № 3 (7). С. 158 – 163.
54. Чайковська В. Про пряму дію угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом. Національний юридичний журнал: теорія і практика. – Червень 2015. – С. 109-113. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://www.jurnaluljuridic.in.ua/archive/2015/3/part_2/23.pdf
55. Чекаленко Л.Д. Зовнішня політика України. К., 2006. 355 с.
56. Чиж І. Україна в Раді Європи. К.; Парламентське видавництво, 2001.
57. Шкуратенко О.В. Погляд на українську державність під кутом зору міжнародної правосуб'єктності. Право України. 2002. № 9. С. 33–38.
58. Keith K. 100 years of international arbitration and adjudication. Melbourne Journal of International Law. 2014. Vol. 15. P. 1-20.
59. Lachs M. Equity in Arbitration and in Judicial Settlement of Disputes. Leiden Journal of International Law. Special Issue 1993. - Volume 6. – Issue 2. – pp. 323-329.
60. Lauterpacht H. International Law and Human Rights. London. Stevens and Sons Limited, 1950. — XVI. 475 p.

61. Loo G. The EU-Ukraine Association Agreement and Deep and Comprehensive Free Trade Area : A New Legal Instrument for EU Integration without Membership. Leiden ; Boston : Brill Nijhoff, 2016.
62. Plender R. Rules of Procedure in the International Court and the European Court. EJIL. - 1991.-Vol. 2. – №2. – P. 1-31.
63. Rosenne Sh. The Law and Practice of The International Court: 1920–2005. Leyden, Nijhoff, 4th Revised edition. – 2006.
64. Schabas W.A. The European Convention on Human Rights: A Commentary / W.A. Schabas. – Oxford University Press, 2015. – 1307 p. – P.724.
65. Simpson J. L. International Arbitration / J. L. Simpson, H. Fox. London, 1959. P. 43.
66. Sohn L.B. The Function of International Arbitration Today. Recueil Des Cours.1963. Vol. 108. No. 1. P. 9.
67. Гутник В.. Міжнародний кримінальний суд: навчальний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2023. 194 с.

13. Методичне забезпечення

Методичні рекомендації щодо підготовки та оцінки кваліфікаційних робіт; Методичні вказівки до підготовки та оцінки курсових робіт; індивідуальні завдання; ситуаційні завдання (кейси); приклади виконання типових завдань та задач; комп'ютерні презентації; ілюстративні матеріали; каталоги інформаційних ресурсів Наукової бібліотеки Львівського національного університету імені Івана Франка, Львівської національної наукової бібліотеки ім. В.Стефаника та ін.